

مستطابق

مطبعه رحل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
صندوغی جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۵ نومرو

مسلکمزمووافق آثار
جديه مم المنونبه
قبول اولنور

درج ايدله بن آثار اعاده اولنماز

دينه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبيات تاريخ ، سياسيات ، وبالخاصه احوال و شئون اسلاميه و بهت ابرو و هفتده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی

قبیله دن مقوا بورو ایله کوندربلیرسه سنوی

تاریخ تاسیسی

غروش

عالمک عثمانیه ایچون ۶۵

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

۳۰۰ روبله

روسیه ۶۰۰

۹ فراق

سائر عالمک اجنبیه ۱۷

آلتیجی جلد

۲۸ شعبان المعظم ۱۳۲۹ پنجشنبه ۱۰ اغستوس ۱۳۲۷

عدد : ۱۵۵

وحدت وجود [*]

— ۴ —

ممکن اوله ماز . زیرا مخلوقاتک هر هانکی برندن صادر اوله حق بر فعلک منشائی او مخلوقک کنندی وجودیدر . کنندی وجودینک مبدائیده وجود حقدر . بر کیمسه نك کنندیسندن صادر اوله حق بر فعلک اساسی بشقه یرده ارامسی اساس وجودینی وجود حقت غیریده ارامسی کبی بر بطلانی ، بر تناقض صریحی تضمن ایدر .

ممکن دیمک ، اولوب اولمامسی ، یا خود بولندینی حالک غیری بر حال اوزره بولنسی امکان داخلمده اولان برشی دیمک دکلیدر ؟ بویله بر دعوی بالکیز اثری کوروب مؤثر دن غافل اولان وهمک بر تصرف باطلیدر . عقل ایچون ، عالمده موجود اولان هر شی ضروری الوجود اولدینی کبی ، هر هانکی بر شکل و صورتده موجود اولان بر شیکده اوشکل و صورت تحتنده موجود اولسی اوله جه ضروریدر . فلان وقتده ظهور ایده جک بر حادثه وقت معیندن نه بر دقیقه اول ظهور ایدر ، نده بر دقیقه صکره ! ا کر بویله اولسه سلسله اشیاده مشهور اولان انتظامدن اثر قالماز . تجلیات الهیه حکم تصادفه تابع قالیر ، جناب حقدن وجوب متنی اولور ایدی . حال بوکه جناب حق ازلی ، مطلق و تغیردن بری اولان وجوب ذاتیسیله واجبدر . اشیا محدودده نك منشاء تعیناتی حقیقت الهیه اولدینی حالده انلرک کنیدیبری کبی بقالریده محدوددر .

بونلرک کافهسی کنیدیبری ایچون از لده تقدیر ایدلمش اولان وقتده کلیرلر ، بر مدت صکره یرلرینی بشقه لرینه ترک ایده رک کیدرلر . هر شیشی بو صورتله ایجاد وافنا ایدن حرکتده ایسه کینی ، انتظامدن عاری هیچ بر شی یوقدر . عقل ایله امتدادک (صورتله مضانک) ماهیتی اوزرینه مبتنی بر قانون موجبنجه وبر نسبت متقابله تامه دائره سنده اولوق اوزره حرکت حرکتی ، فکر فکری تولید واحداث ایلر . بونست متقابله نك اساسیده عقل ایله امتدادک ذات الوهیده متعین حقیقتدن عبارتدر .

او بالکیز انسانده دکل حتی جناب حقده بیله اراده نك وجودینه قائل اولیور . جناب حقت فعال لما یرید اولدینی قبول ایتمیور . انک نظرنده اراده لفظی هیچ بر معنایی مفید اولیان الفاظ مهمله دندر ، ذاتاً بومسلک اربابی جناب حقه اراده تعبیرله افاده ایدیله بیلن ، فقط لدی التدقیق اراده دن بشقه برشی اولسی لازم کلن بر صفت اثبات ایدیورلر . انلرک اراده الهیه نامنی و یردکلری ظهورات ازلیه الهیه نك اقتضای مبرمیدر ؛ حال بوکه بوکا اراده دینه مز .

« اسپینوزا » نك اعتقادینه کوره تمامیه بافوق الطبیعه اولان ، انسانلرده وجودی متصور اراده به کلیاً متضار بولنان بو اراده انجق جناب حقده بولنور . « اسپینوزا » دیورکه جناب حق ، حقیقت الهیه سنک لازم غیر مفارقی اولان اقتضای اکله کوره اجرای افعال ایدر . انسانلره کلنجه انلرده جناب حقت حقیقت الهیه سنده متعین اولان اقتضای اکمل اوزرینه مؤسس اولقله برابر پک او قدر مکمل اولیان دیگر بر اقتضایه کوره حرکت ایدرلر . شو حاله نظراً اراده یه ایستر « اسپینوزا » ایستر عامه ناس طرفندن یریلن معنی و یرلسون نتیجه سی انسانلره مخلوقات سارنده اصلا صفت اراده یوق دیمک اولور .

« اسپینوزا » سلسله اشیا دن وجه امکانی نفی ایله هر موجودک ضروری الوجود اولدینه قائل اوله رق دیورکه : مخلوقاتدن هیچ بری جناب حق طرفندن بر فعلک اجراسنه نامزد قیامد قجه اوفعی تصمیم واجرا ایده مز .

کذا مخلوقاتدن برینک وجوده کلسی ، یا خود بر فعلی ایشله مسی بقدر ایدلرکی صورتده او مخلوقک وجوده کله مسی ، اوفعی ایشله مسی

اوچنچی مقاله ۱۴۴ نیمی نسخه ددر .

بنابرین بو ایکی شیئک بر لیکه تکاملنی یعنی سلسله اشیا بیننده کی ارتباط تامی هیئت مجموعه غیر متناهی سلسله محیط ومدرك اولان بر نظر ، اوسلسله ده نه امکان ، اراده ، نه تصادفدن اثر کوره میوب بر طاقم حدلرک بر قانون ضروری اقتضاسنجه وبر انتظام هندسی اوزره توالی ظهورینی کوریر . فقط بزم کبی وجودی قانی ، حیاتی آنی اولان ذرات مدرکه سلسله غیر متناهی اشیا به قدر یوکسله من . بز نه زمان علتی کوره مدیکمز بر معلول کوره جک اولور ایسه ک آنی ممکن صفتیله توصیف ایدرز . اشیا ده وجودینه قائل اولدیغمز امکان ، اراده ، عدم انتظام ، تصادف کبی شیرک منشأ تصویری بزم جهلمزدن بشقه بر شی دکلدر .

اساسی دوشونیه جک اولورسه هر شیئک وجوده کلسنده وجوب تحقق ایدر . بو وجوب جناب حقه طوغریدن طوغری به تحقق ایدوب بزم اراده الهیه نامنی ویردی کمز شیئک اساسی تشکیل ایدر . انسانه کلسجه انده طولانیسیله تحقق ایدرک اراده جزویه دینیلن امر وهمنک کلیاً انتفاسنه مؤدی اولور .

« اسپینوزا » نك فکرینه کوره روح انسانیده تجلی ایدن حالات بر سلسله غیر متناهی ایله یکدیگرینه مربوطدر ؛ یعنی حالات روحیه من کنديسندن اولکی حالاته نظراً معلول ، صکره کی حالاته نظراً علتدر . بو سلسله علل ومعلولات ده هم ازله هم ده ایدر طوغری نامتناهیدر . عمان بی کرانده کی بر دالغه اوکنده کی دالغهی نصل ایبری سورسه بر فعلده دیگر بر فعلی ، بر حرکتده دیگر بر حرکتی اوله جه ایبری سورر ، وجوده کتوریر . روحزده ظهور ایدن حالات صوک درجه به قدر قاریشیق در . انجق بو حالاتک بعضیسی وجدانمزه قارشی کمال وضوح ایله بعضیسی ده از جوق ردای مهمیته بورومش اولدینی حالده متجلیدر . مثلاً انسان کز مکه کیمکه نیت ایتسه فکرینک ، وجودینک حالی ، هوانک صیجاقلنی صغوقلنی ، ایلیکی فنالنی ، کبی نیتنک حیز فعله ایصاله مانع اوله جق ، یا خود اوله جق بر طاقم اسبابک تراحمه معروض قالیر . بر درجه به قدر کنديسنجه معلوم اولان اسبابدن بعضیلرینی فعلک اجرا ویا عدم اجراسنده مؤثر کبی کوریر . حال بوکه دیگر بر طاقم سیلر ده واردرکه بونلرک تأثیری محسوس دکلدر . چونکه بزم خطه ادرا کمزدن خارجدر . انساندن صادر اوله جق افعال اوتنه کی سیلر کبی بونلرکده تأثیرندن ازاده قاله من . ایشته انسان افعالنه کیزلی کیزلی اجرای تأثیرندن خالی قالمیان بو اسبابی بیله مدیکی کنديسنجه معلوم اولان سیلری ده تصمیم و اجرای اسباب کافیه دن اولمق اوزره تلقی ایدر مدیکندن میال وکندی اقتدار واستقلالنده بر از مبالغه اولدیغندن کنديسندن صادر اوله جق فعلک تصمیم و اجراسنده اوسیلرک تأثیری اولدیغنه قانع اولور ، و او فعلی اجرا ایلیکی زمان اکا حاکم اولان اسبابک تأثیرندن غافل اوله رق اوقعلی صرف کندی اختیاریله اجرا ایتدیکنه ذاهب اولور ، خیالخانه خاطرنده وجود بولان بوفکر موهومه ده اراده نامنی ویرر .

بورایه قدر فرانسزجه بر اثر دن مالا نقل ایتدی کمز سوزلره بوراده نهایت ویره جکمز . مابعدینه دوام ایتسه تکریر مکرردن عبارت اوله جق . بو بحثی یازان محرر اثرینک اکثر مواضعنده بر فکری صور مختلفه تحتنده تکرار ایدبور . اثرینک الت طرفنی ده اوقودم . هب اوست طرفنده سویلیدیکی سوزلر . مقصد پانته ایزم حقه بر فکر مجمل ویرمک ایدی . بوندن اول یازیلان اوج مقاله ایله اثرک درددنجیسی اولان بو مقاله حصول مقصده کافیدر ظن ایدرم . یازدیغ بو بحثی مطالعه به تنزل ایدنلر وارسه جانلرینی صیقامق ایچون اظنا بدن احتراز واصل تحریری صدنده اولدیغ بحثه رجوع ایدر جکم .

فقط شوراسی خاطرده طوتولمق لازمدرکه پانته ایستاره اعتراض ایدنلر دائماً ایکی نتیجه یی نظر اعتباره الهرق : پانته ایستاره یا جناب حق طبیعتده یا خود طبیعتی جناب حقه اندماج ایتدیر یورلر . بونک رنجیسی مسلك طبیعیونده ، ایکنجیسی ده تصوفده قرار قیلور . مسلكلرینی بویکی مسلكک تأثیرندن قورتاروب بر مسلك مستقل حاله قویامیورلر . معترضلر پانته ایزمک اساسنه بو بولده اعتراض ایتدکری کبی فروغندنده بر جوق نتایج مضره چیقاریورلر . اساسه اعتراضلری محقدر . ایتدکری کبی اعتراض ایدر بیلیرلر .

اعتراضلریله اصلی جوریدیرلرسه او اصلدن تفرع ایدن نتایج کندی کندينه کلدن ساقط اولور . یوق اصلی جوریده میوبده نتایجنده کی مضرتی اصلنک فسادینه حجت ایتمه کالقی شیرلرسه بو اعتراض دکل تحکم واستبداد اولور . شمدی کله م متصوفین و علمای اسلامیه نك وحدت وجود حقه کی فکرلرینه .

فرید

مسلمانانک دینیت

مسلمانلرک معاهدلرینه قارشی اولان وجیبه لری

عهده وفا فرائض اسلامیه نك اک بویوکلرندن اولان بر فرضدر . مسلمانلق هانکی سببه اولورسه اولسون نقض عهده مساع کوسترمزه مکرکه اونی طوغرودن طوغروه قارشی طرفده کیلر نقض ایتمش اولسون ، کذلک صیانت عهده خصوصنده معاهدلرک اهل کتابدن اولماسیله مشرک بولماسی آراسنده ده اصلا فرق یوقدر . جناب حق « یا ایها الذین آمنوا اوفوا بالعقود . » بویوردینی کبی مؤمنک صفاتی صایدقندن صوکره « والذین هم لاماناتهم وعهدهم راعون . » دیبور . ذاتاً اسلامک ظهورندن زمانمزه قدر اولان تاریخی مطالعه ایدیله جک اولورسه ایجه اکلایشیلرکه : مسلمانلر عهدنده ثبات ، عزمنده اخلاص کوسترمک خصوصنده حرکتلری امثال صیره سنه کچمش آدملردر . علیه الصلاة والسلام افندیغ حضرتلرینک سیر نبویه لرنده اوله بویوک مثاللر واردرکه عهدک هر درلو شایه دن نراهتی ، همنک خیاله صیغما به جق قدر عظمتی اعتباریله پیشوایان امک دائماً کوزلری